

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

Davacı : Doluca Şarapçılık Pazarlama ve Ticaret A.Ş.

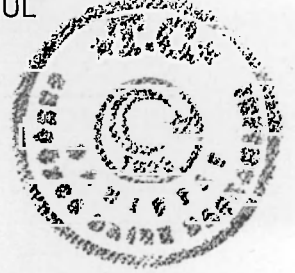
Vekili : Av. Tolga İşmen

Büyükdere Caddesi, Maya Akar Center, No:100-102,
Kat:19 Esentepe - İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu Başkanlığı

Bilkent Plaza, B-3 Blok Bilkent - ANKARA

Vekili : Av. Meltem Türkoğlu - Aynı adreste

İstemin Özeti :Kavaklıdere ve Doluca markalarıyla şarap üretimi ve satışını gerçekleştiren teşebbüslerin satış noktalarını birbirleriyle imzaladıkları tek satıcılık anlaşmaları ile kapattıkları iddiası üzerine yapılan soruşturma sonucunda, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinden bahisle, ilgili şirketlere idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 11.01.2007 tarih ve 07-02/28-8 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımlarının; soruşturma açılmasına ilişkin kararın tebliğinden hemen sonra 15.02.2006 tarihli yazıyla Kurum bünyesinde bulunan haklarında düzenlenmiş her türlü evrak ve delilin bir nüshasının tebliğinin istenildiği, Kurum'un ise 17.02.2006 tarih ve 110/82 sayılı işlemlerle başvuruyu reddettiği, başvurunun reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davada, Ankara 10. İdare Mahkemesi'nin 21.03.2007 tarih ve E:2006/1468, K:2007/619 sayılı kararı ile anılan işlemin iptal edildiği, sonuç olarak ilk savunma hakkının etkin biçimde kullanılmadığı, ürün pazarının yanlış belirlendiği, bu belirlemenin haksız sonuçlar yarattığı, Türkiye şarap pazarında iki önemli şirketten biri oldukları, A grubu yerinde tüketim noktalarının, Doluca ve Kavaklıdere için büyük önem arzettiği, bu nedenle şarap üreticilerinin A grubu yerinde tüketim noktalarına taviz adı altında çeşitli avantajlar sağlamak suretiyle ilgili A grubu yerinde tüketim noktalarında kendilerine yer edinmeyi hedeflediği, söz konusu tavizlerin, nakit tavizler, iskonto, bedelsiz ürün ve cari hesaptan mahsup şeklinde olabildiği, bu tavizlerin maliyeti artırdığı, ancak, şarap sektöründe pazarlama ve satışın, farkındalık, deneme, satım ve satım tekrarından oluşan zincirini kırmamak için bu maliyete katlanıldığı, A grubu noktalar için önemli olan hususun o noktada tek başına bulunmak olmadığı, aynı yerde başka firmaların da yer alabileceği, farklı firmaların girişini engellemek kastının olmadığı, Kavaklıdere ile her zaman sert bir rekabet içinde oldukları, Kavaklıdere ile iletişimin, pazarda rekabetin engellenmesi veya kısıtlanması şeklinde olumsuz etki yaratmadığı, Reina gibi mekanlarda tek bir firmanın ürünlerinin satışı yapılacakken, iki firmanın ürünlerinin satışının yapıldığı, yani rekabet koşullarının oluşturulduğu, kaldı ki Reina'da farklı marka satışlarının, özellikle de ithal marka şarap satışlarının da yapıldığı, rekabetin kısıtlanmadığı, tam tersine birlikte münhasırlık nedeniyle arttığı, yerinden satış noktaları yetkilileri tarafından verilen beyanlardan Kavaklıdere ile birlikte hareket edildiğini gösteren hiçbir ifadenin yer almadığı, bütün beyanların aksi yönde olduğu, pek çok mekânla

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

ilgili birlikte hareketin sonuç doğurmadığının kararda da belirtildiği, sonuç olarak doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacı taşımayan ve pazarda olumsuz etki yaratmayan davranışlar nedeniyle verilen cezanın hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Hakkında soruşturma yürütülen taraflara ilişkin ileri sürülen iddiaların ancak soruşturma raporunun tamamlanması ile net şekilde ortaya konulduğu, nitekim soruşturma kapsamında, soruşturma raporu ve eklerinin davacı şirkete gönderildiği, ayrıca savunma hakkı verilmeyen konuların karara dayanak yapılmadığı, iki yazılı ve bir sözlü olmak üzere üç savunma hakkı kullanan davacının savunma hakkının kısıtlanmasının ve adil yargılanma hakkının engellenmesinin söz konusu olmadığı, soruşturma sürecini olumsuz etkileyecek belgeler olarak değerlendirilen belgelerin davacıya verilmediği, soruşturmanın sağlıklı yürümesi için bu yola başvurulduğu, ilgili ürün pazarının "şarap pazarı" olarak değerlendirilmeyeceği, ilgili ürün pazarının "herşey dahil sistemiyle çalışan oteller hariç şarap yerinde tüketim pazarı" olarak tespit edilmesinin rekabet hukukuna uygun olduğu, yerinde tüketimin ev tüketiminden ayrı olarak değerlendirilmesi gerektiği, evde tüketim pazarı ile yerinden tüketim pazarının ikame edilebilen pazarlar olmadığı, talep ikamesinin farklı olduğu, fiyatların 2-3 kat değiştiği, yerinden tüketim yerleri ile ilgili firma yaklaşımlarının ve rekabet stratejilerinin farklılaştığı, ayrıca soruşturma için ihlâlin niteliği nedeniyle, pazar tanımının ihlâli ortadan kaldırmadığı, elde edilen delillerden A tipi olsun veya olmasın, yüksek seviyelerde taviz talebi olsun ya da olmasın, herhangi bir ayırım yapmaksızın tüm yerinde tüketim noktalarının ve 5 yıldızlı otellerin işbirliği için hedeflendiğinin anlaşıldığı, soruşturmaya konu firmaların olmak istedikleri noktalarda rekabet etmek yerine, ortak strateji oluşturmayı tercih ettikleri, taraflar arasındaki işbirliğinin amacının, noktaların aşırı taviz taleplerini karşılayarak o noktada bulunabilirliği sağlamak değil, iki firma arasındaki rekabeti engelleyerek tavizleri mümkün olduğunca düşük tutmak olduğunun anlaşıldığı, ayrıca hiç taviz verilmeyen ya da düşük taviz verilen yerlere de birlikte girildiği, bu nedenle tek nedenin tavizin paylaşılması olmadığı, elde edilen belgelerden henüz başlangıç aşamasında olan ve oldukça sınırlı sayıda yerinde tüketim noktasını konu alan işbirliğinin aslında aşamalı olarak tüm tüketim noktalarına aktarılmasının planlandığını gösterdiği, davacı şirket ile Kavaklıdere'nin müşteriye beraber satış yapmak üzere anlaşmalarının, bunun sonucunda müşteriye yapacakları satışın koşullarını belirlemenin, rekabet hukukunun en basit ve temel prensiplerine aykırı olduğu, bu anlaşmanın rekabet karşıtı etkilerinin yanı sıra 3. firmaların yerinde tüketim noktalarına girmelerini zorlaştırarak bunların üzerinde dışlayıcı etki yaratarak rekabeti kısıtlayacağı, nihayetinde iki firma arasında rekabetin kısıtlandığı, rekabetin kısıtlanması etkisinin pazarda fiilen doğduğu, sonuç olarak dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Zühal Aysun SUNAY'ın Düşüncesi : Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

Danıştay Savcısı Aydın KURTULUŞ'un Düşüncesi : Dava, Rekabet Kurulu'nun 11.01.2007 tarih ve 07-02/28-8 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 1. maddesinde; bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, yasanın 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasadışı olduğu belirtilmiş bulunmaktadır.

Anılan Kanun'un 16/2.maddesinde ise; bu Kanunun 4.maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara kanun maddesinde belirtilen miktardan aşığı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayrisafi gelirin yüzde onuna kadar para cezası verileceği belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; şarap üretimi ve satışını gerçekleştiren davacı şirket ile aynı piyasada faaliyet gösteren diğer bir şirketin, aralarındaki rekabeti ortadan kaldırma amacıyla işbirliğine yöneldikleri, satış şartları, satış koşullarını ortaklaşa belirledikleri ve yerinde tüketim noktalarına birlikte girmek üzere anlaşarak işbirliği yaptıkları ve böylece 4054 sayılı Kanunun 4.maddesinin ihlâl edildiği anlaşılmakta olup; mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülüp sonuçlandırıldığı görülen soruşturma sonucunda saptanan durum için, 2005 yılı net satışlarının %0,2 si oranında olmak üzere, anılan yasanın 16/2.maddesine göre para cezası verilmesine ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl eden eylemlerinden dolayı, rekabetin tesisi ve ihlâlden önceki durumun korunmasını teminen yerine getirilmesi veya kaçınılması gereken davranışların ve ihlâle son verilmesi gereğinin, aynı Kanun'un 9. maddesi uyarınca ilgili teşebbüslere bildirilmesine ve Kavmar Gıda Pazarlama A.Ş. ve Doluca Şarapçılık Pazarlama ve Ticaret A.Ş. tarafından yerinde tüketim noktalarıyla yapılan tek satıcılık sözleşmelerinin, rekabet yasağının süresinin 5 yılı aşmayacak şekilde tâdil edilmesine, bunun için gerekli olan değişikliklerin 90 gün içinde yapılarak Rekabet Kurumuna tevsik edilmesine, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem yapılacağına adı geçen teşebbüslere bildirilmesine ilişkin olarak tesis edilen dava konusu Rekabet Kurulu kararında anılan yasa hükümlerine aykırılık saptanmamıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, duruşma için önceden belirlenen 06.12.2011 tarihinde davacı şirket vekili Av.Tolga İşmen ile davalı idare vekili Av. Meltem Türkoğlu'nun geldiği, Danıştay Savcısının hazır bulunduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra, taraflara son kez söz verilip duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenerek gereği görüldü;

Dava; Kavaklıdere ve Doluca markalarıyla şarap üretimi ve satışını gerçekleştiren teşebbüslerin satış noktalarını birbirleriyle imzaladıkları tek satıcılık anlaşmaları ile kapattıkları iddiası üzerine yapılan soruşturma sonucunda, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinden bahisle, ilgili şirketlere idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 11.01.2007 tarih ve 07-02/28-8 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımlarının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma yada kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a.Mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b.Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının, veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c.Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d.Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e.Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f.Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetinde alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arzedilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonominin ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkca yasaklanmış olup; 16. madde hükmü ile 4. maddede yasaklanmış davranışları gerçekleştirdikleri Kurul Kararı ile tesbit edilenlere para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ilk fıkrasında, "Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir" denildikten sonra, bunun koşulları, "a) Malların üretim ve dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması" olarak sayılmıştır. Bu maddenin son fıkrasında da, Kurul'un birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği ifade edilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Kavaklıdere Şarapları A.Ş. (Kavaklıdere) tarafından üretilen şarapların satışı ve pazarlanması konusunda tek yetkili firma olan Kavmar, Doluca ve bar, restoran işletmecisi Antik Turizm Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş. (Reina) unvanlı teşebbüsler arasında imzalanan üç taraflı bir sözleşme ile iki rakip teşebbüsün yatay anlamda bir araya gelerek 4054 sayılı Kanun'u ihlâl ettikleri iddialarıyla yapılan şikâyet üzerine yapılan soruşturmada, öncelikle soruşturma kapsamındaki teşebbüsler arasındaki iletişimin boyutunun incelendiği, bu inceleme sonucunda, Doluca ve Kavmar'ın üst düzey yetkilileri arasındaki e-posta trafiğine ilişkin yerinde incelemeler kapsamında tespit edilen ilk belgelerin 2003 yılının Ağustos ayına ait olduğu, bu yazışmalarda iki teşebbüsün üst düzey yetkilileri olan Murat Başman ve Sibel Kutman'ın Zarifi Ankara, Yunan Restoran, Dragon gibi noktalara ortak girme konusunda anlaştıkları, Reina'da yer alan işletmelere yapılan satış bilgilerini birbirleriyle paylaştıkları ve aynı zamanda bazı rekabetçi konularda bilgi alışverişinde bulduklarının görüldüğü, şöyle ki Murat Başman tarafından Sibel Kutman'a 08.08.2003 tarihli e-posta metni ile Zarifi ve Dragon için yaptığı "ortak girelim" teklifine, Sibel Kutman tarafından aynı gün Murat

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

Başman'a gönderilen e-posta metnindeki "Zarifi ve Dragon'da kesinlikle ortak çalışalım." ifadeleriyle yanıt verilmesi, tarafların sayılan noktalara birlikte girmek konusundaki mutabakatlarını ve karşılıklı irade açıklamalarını ortaya koyduğu, bu e-posta metninin ekinde Kavaklıdere ve Doluca firmalarının Reina'da yer alan bazı yerinde tüketim noktalarına kaç şişe şarap sattıklarına ve bu noktalardan ne kadar ciro elde ettiklerine ilişkin bilgileri birbirlerine gönderdiklerinin anlaşıldığı, bu noktada belirtilmesi gereken hususun ağırlıklı olarak iki teşebbüsün adı geçen iki yöneticisinin e-posta aracılığıyla iletişime geçtiği ve anılan şahısların sürecin yönlendiricisi olduğu, bunlara ilave olarak 08.09.2005 tarihli belgede iki restorana yönelik olarak hakkında ortak plan geliştirildiğinin görüldüğü, Changa Restoran'la yapılan görüşmeleri gösteren 22.09.2005, 07.10.2005 ve 13.10.2005 tarihli belgeler de iletişimin boyutlarını sergilediği, 29.09.2005, 05.10.2005, 07.10.2005 17.10.2005, 18.10.2005, 16.11.2005, 18.11.2005, 26.11.2005, 29.11.2005 ve 30.11.2005 tarihli belgelerde Murat Başman ve Sibel Kutman'ın birçok nokta hakkında görüşüklerinin tespitinin yapıldığı, ayrıca adı geçen şahısların Çırağan Oteli hakkında görüşükleri ve Çırağan Oteli yetkililerinin çift marka bulundurmamak konusunda ikna ettikleri 18.10.2005, 20.10.2005, 11.11.2005, 16.11.2005 ve 29.11.2005 tarihli yazışmalarında yer aldığı, Murat Başman ve Sibel Kutman'ın 20.10.2005 tarihli yazışmalarında İstanbul'daki tüm beş yıldızlı otellere birlikte çift marka teklifi verilmesinin iki taraf açısından da adil olacağı, aksi takdirde her otelde "ayrı ayrı savaş" başlayacağı, Mey'in de girmesiyle tavizlerin artabileceğinin belirtildiği, bu kapsamda Sibel Kutman'ın ayrıca, bir araya gelerek diğer restoranları da bir karara bağlamayı teklif ettiği, 11.11.2005 tarihli yazıda da "Swiss Oteli planlarınız" ve "nokta başına litre satışları paylaşacak mıyız" ifadelerinin yer alması; ilave olarak 16.11.2005 ve 29.11.2005 tarihli belgelerde anılan otele yönelik ifadelerin, beş yıldızlı otellere ilişkin ortak stratejinin başladığını gösterdiği, hatta 18.10.2005 tarihli belgede iki firmanın sözleşmesi bitecek müşterilerinin tarandığının belirtildiği, ayrıca 07.10.2005 tarihli Carrefour-Gima, 29.11.2005 tarihli Migros içerikli belgelerin teşebbüslerin zincir marketler hakkında da görüşüklerini gösterdiği, bu kapsamda 26.11.2005 tarihli belgede Migros-Tansaş konusunda işbirliği yapılması gerekliliği Murat Başman'dan Sibel Kutman'a iletiildiği, anılan belge ve bulguların, Doluca ve Kavaklıdere teşebbüsleri arasında rekabetçi davranışların koordine edilmesi amaçlı yoğun bir iletişim olduğunu gösterdiği ve bu iletişimin kanallar bazında yayılmaya başladığı izlenimi uyandırdığı, sonuç olarak ağırlıklı üst düzey yöneticiler olmak üzere her iki teşebbüs çalışanlarının birbirleriyle rekabetçi konularda iletişim içinde oldukları, yerinde inceleme sırasında elde edilen belgelerden görüldüğü, soruşturma konusu eylemlerin hukuki boyutunun incelenmesi sonucunda ise, elde edilen belgelerin, Doluca ve Kavaklıdere firmalarının yerinde tüketim noktalarına birlikte girmek amaç ve girişimlerini ortaya koyduğu, tarafların bu amaçla yoğun bir iletişimde bulunduğu, yerinde tüketim noktalarına birlikte girmek üzere uzlaştığı, birlikte girmeye karar verdikleri noktalara sunacakları nakit taviz, ıskonto, bedelsiz, cari hesaptan düşme gibi unsurlardan oluşan tavizleri birlikte belirledikleri, soruşturma konusu teşebbüslerin

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

yerinde tüketim noktalarına birlikte girme stratejilerinin hemen görülebilir ilk sonucunun, tarafların birlikte girmeye karar verdikleri o yerinde tüketim noktası, diğer bir deyişle o müşteri için artık birbirleriyle rekabet etmemeleri olduğu, tarafların bu strateji sayesinde, diğerinin o müşteriyle çalışmak amacıyla yaratacağı rekabetçi baskıyı da ortadan kaldırdıkları, birbirlerine, belli bir müşteriyle birlikte çalışmak yönünde güvence veren tarafların, artık yerinde tüketim noktasına daha avantajlı bir teklif vererek o noktayı kendisine bağlamak ya da rakibini o noktada devre dışı bırakmak için rekabet etmek gibi bir güdüsünün kalmadığı, dolayısıyla esas unsurun iki teşebbüsün noktada birlikte yer almak üzere işbirliği yapmaları olduğu, bilindiği gibi rakipler arasında olan ve rekabeti engelleyen anlaşmaların Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirildiği, söz konusu anlaşmanın hukuki yönden tespit edilen yansımalarından birinin, kısaca tavizlerin belirlenmesi olarak nitelenebileceği noktada, sağlayıcısını tercih ederken bu tavizlerin önem kazandığı ve tavizlerin rekabet ortamında artabildiği, teşebbüslerin noktalara birlikte girerek ve bununla bağlantılı olarak verilecek tavizleri ortaklaşa belirleyerek aralarındaki rekabetten kaçınmakta olduğu, bunun ise Kanun'un 4. maddesinin (a) bendi kapsamına girdiği, bu bentte "mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının fiyatı oluşturan, maliyet kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartının tespit edilmesi"nin yasaklandığı, bu yasaklamanın amacının anlaşma tarafı teşebbüslerin ilgili bentte sayılan unsurları tespit etmek suretiyle aralarındaki rekabeti kısıtlamalarının engellendiği, adı geçen tavizlerin her biri satış şartları olarak değerlendirildiği, dolayısıyla ortada satış koşullarını oluşturan tavizlerin koordine edilmesi şeklinde bir yansımaları da bulunan iki rakip teşebbüsün yerinde tüketim noktalarına birlikte girmek üzere anlaşmak suretiyle işbirliği yapmalarından oluşan tek bir ihlâl bulunduğu, muafiyet değerlendirilmesi sonucunda ise, Kavmar ile Doluca'nın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı eylemler gerçekleştirdikleri, ayrıca Kanun'un 5. maddesindeki koşulların sağlanmaması nedeniyle muafiyetin söz konusu olamayacağı sonucuna ulaşıldığı, soruşturmaya konu eylemlerin pazara etkisinin incelenmesi sonucunda da, Doluca ve Kavmar'ın yerinde tüketim noktalarına birlikte girmek konusundaki stratejilerini uygulamaya çalıştıkları toplam 22 yerinde tüketim noktası bulunduğu, Doluca ve Kavaklıdere firmalarının 2005 yılında satış yaptıkları yerinde tüketim noktasının sayılarının sırasıyla 3,932 ve 6,469 olduğu, dolayısıyla bu iki firmanın satış yaptıkları yerinde tüketim noktalarından sayıca oldukça sınırlı bir kısmının ilk planda işbirliklerine konu olduğu, ancak bu noktaların sayılarının azlığına karşılık Doluca ve Kavaklıdere'nin buralarda mutlaka bulunma arzularının nedeninin iyi irdelenmesi gerektiği, nitelikleri bakımından bu noktaların çoğunluğu "A tipi" olarak vasıflandırılan noktalar olduğu, Doluca'nın yerinde tüketim noktaları sınıflandırmasında satış hacmi ve noktanın kalite puanı dikkate alındığı, bu sınıflandırmaya göre bir yılda 8000 şişe satış yapan yerinde tüketim noktalarının "A tipi" olarak nitelendirildiği, kalite puanına göre sınıflandırmada ise, noktanın üst ya da premium grubu şaraplar satması ya da satabilecek durumda olması, noktanın basında yer alması, ayrı şarap listesinin olması gibi kriterler dikkate alınarak puanlama

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

yapıldığı, belli puanın üzerindeki yerlerin ise "A tipi" olarak değerlendirildiği, "A tipi" noktaların şarap firmaları bakımından öneminin iki unsurdan kaynaklandığı, bunlardan ilkinin görelî olarak daha yüksek gelir grubunda yer alan tüketicilere hitap eden bu noktalarda, daha kaliteli, daha üst kategorilerde yer alan şarapların daha fazla satılması olduğu, bu tür noktaların satış hacimlerinin yüksek olması ve özellikle daha üst kategori şarap satışlarının bu noktalarda daha fazla olması nedenleriyle şarap firmalarının bu tür noktalara yaptıkları satışlardan elde ettikleri gelirin daha yüksek olduğu, ikinci unsurun ise, bu tür noktaların reklâm değeri taşımaları yönüyle de şarap firmaları için oldukça önemli olmalarından kaynaklandığı, bu tarz bir noktada bulunmanın ve satılmanın, şarabın marka imajına olumlu katkıda bulunduğu, şarap gibi reklam imkanlarının sınırlı olduğu bir pazarda, bu tür yerinde tüketim noktalarında bulunmak bir tür reklam aracı olduğu, diğer yandan A tipi noktaların taşıdıkları bu reklam gücü nedeniyle "trendmaker" olarak nitelendirildiklerinin görüldüğü, yani pazardaki firmalar için önem arzeden noktalar olduğu, ancak sonuç olarak yapılan incelemelerde, tarafların pazar genelinde fiyatlar konusunda işbirliği içinde olduklarını söylemenin mümkün olmadığı, bu unsurun yanı sıra, tavizler konusundaki işbirliğinin az sayıda noktaya sınırlı kalması nedeniyle, ihlâlin satış koşullarını oluşturan tavizlerin koordine edilmesi boyutunun etkilerinin de pazarın çok küçük bir kısmıyla sınırlı kaldığı, diğer yandan Doluca ve Kavaklıdere gibi pazarın % 80'inden daha fazlasına sahip ve yeterince güçlü rakipleri bulunmayan iki firmanın, toplam şarap satışları içindeki payı düşük olan söz konusu yerinde tüketim noktaları karşısında bu derece zayıf kalarak bir güç birliğine gitme ihtiyacı içinde kaldıklarını kabul etmenin mümkün görülmediği, ayrıca, 31.05.2005 tarihli belgeden de anlaşıldığı üzere pazara Mey'in girmesiyle birlikte tarafların pazardaki rekabetin ve verilen tavizlerin artacağı endişesi içinde işbirliğine yöneldiklerinin görüldüğü değerlendirmeler çerçevesinde, Doluca ve Kavaklıdere firmalarının yerinde tüketim noktalarına birlikte girmek üzere işbirliği yaparak aralarındaki rekabeti kısıtladıkları, ayrıca bunun bir yansıması olarak satış koşullarını oluşturan tavizleri ortak bir şekilde belirlediklerinin görüldüğü, söz konusu eylemlerin ise, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğu, yapılan değerlendirme sonucunda, Kavmar Gıda Pazarlama A.Ş. ile Doluca Şarapçılık Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri kanaatine varılarak, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca adı geçen teşebbüslere idari para cezası vermesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; işlem dosyasında yer alan bilgi ve belgeler incelendiğinde, Doluca ve Kavaklıdere firmalarının yerinde tüketim noktalarına birlikte girmek üzere işbirliği yaparak aralarındaki rekabeti kısıtladıkları, ayrıca bunun bir yansıması olarak satış koşullarını oluşturan tavizleri ortak bir şekilde belirledikleri görülmekte olup, aralarında davacı şirketin de bulunduğu teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri açık olduğundan, Rekabet Kurulu'nca usulüne uygun olarak yürütülen soruşturma sonucunda, eylemin oldukça az sayıda yerinde tüketim noktası ile sınırlı kalması, 2003 yılında ilk kez ortaya çıksa da

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/3180
Karar No : 2011/5611

aslında 2005 yılında hız kazanması nedeniyle başlangıç denilebilecek bir aşamada bulunulması ve bu etkenler nedeniyle pazarın geneline yansımış yaygın bir etkiye yol açmamış olması gibi hafifletici unsurlar da dikkate alınarak davacı şirkete, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca 2005 yılı net satışlarının takdiren %0,2 (binde iki)'si oranında 124.523,87-TL idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacının diğer iddiaları da dava konusu işlemi sakatlar nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 2.200,00-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, aşağıda dökümü yapılan 184,20-TL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 06.12.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Turan	Zümrüt	Taci	Zeki
ÖZTÜRK	KARAKAYA	ÖDEN	BAYHAN	YİĞİT

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı : 21,40.-TL
Karar Harcı : 28,90.-TL
YD Harcı : 22,90.-TL
YD İtiraz Harcı : 40,00.-TL
Posta Gideri : 71,00.-TL
Toplam : 184,20.-TL